

กาเบอร์ที่ใช้ ต้องได้ ทุกเรื่อง

ทำความเข้าใจ
31 ประเด็นสังคม
ที่ซ่อนอยู่ใน
1 บัตรเลือกตั้ง

บัตรเลือกตั้ง ..... แบ่งเขตเลือกตั้ง
จังหวัด ..... จังหวัดที่.....
ให้ทำเครื่องหมายกากบาท ..... เครื่องหมาย" ไม่เกินหนึ่งหมายเลข

1	ผู้ลี้ภัย				การค้ำชูมนุษย์
2	ชนกลุ่มน้อย				คนไร้รัฐ
3	แรงงานข้ามชาติ			3	การชุมนุม
4	ผู้พิการ				
5	ผู้สูงอายุ				
6					สิทธิออก
					การสมรส
8	สุขภาพ			28	เชื้อชาติ
9	การศึกษา			29	ศาลทหาร
10	สนธิสัญญา			30	ความเสมอภาค
11	สิทธิมนุษยชน			31	Non-refoulement
12	CSOs			32	แรงงานเด็ก
13	รัฐธรรมนูญ			33	ไม่เลือกปฏิบัติ
14	การเลือกปฏิบัติ			34	กฎหมายภายใน
15	ความยุติธรรม			35	ผู้ลี้ภัย

HUMAN RIGHTS AGENDA

เมษายน 2566

เรียน หัวหน้าผู้บริหาร และสมาชิกพรรคการเมือง
อ้างถึง: นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนและการเลือกตั้ง

ในนามขององค์กรภาคประชาสังคมที่แสดงเจตจำนงคลงนามท้ายแถลงการณ์นี้ พวกเราเป็นองค์กรและกลุ่มประชาสังคม บุคคลธรรมดา และนักเคลื่อนไหว ที่ทำงานในประเด็นสิทธิมนุษยชนที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม แรงงานข้ามชาติ ผู้ลี้ภัย คนพิการ เด็ก สตรี ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ สิทธิมนุษยชนและการพัฒนา และกลุ่มชาติพันธุ์ ในประเทศไทย มองเห็นและคาดหวังถึงโอกาสในการผลักดันให้ประเด็นสิทธิมนุษยชน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีใช้เพียงประเด็นตัวอย่างหรืองานของเราเท่านั้นให้ได้รับการพิจารณาและดำเนินการอย่างเร่งด่วนโดยท่านทั้งก่อนและภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป ที่ะถึงนี้ แต่ทว่าความรวมถึงสิทธิและเสรีภาพพื้นฐานของประชาชนทั่วไป เราเชื่อว่าความเป็นธรรมทางสังคมในด้านต่าง ๆ จะทำให้บุคคลดำรงอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิและเสรีภาพ เสมอภาคและได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพนั้นตามกฎหมายแห่งรัฐ

การเลือกตั้งทั่วไปในครั้งนี้ จึงมีใช้รูปแบบของการแสดงเจตจำนงทางตรงของสิทธิในการมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดทิศทางทางการพัฒนาและความก้าวหน้าของประเทศไทย หากแต่เป็นพื้นที่ที่สำคัญที่จะให้เสียงของคนสามัญได้รับฟังและตอบรับโดยตัวแทนประชาชนตามกลไกของรัฐสภาอันเป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติแทนประชาชนทั่วไป และเป็นหุ้นส่วนในการกำหนดทิศทางบริหารประเทศไทยหลังจากนี้

รัฐไทยรับคำมั่นและแสดงเจตจำนงในการปฏิบัติตามพันธกรณีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่ผ่านมาพวกเรายังเห็นข้อบกพร่องในการดำเนินการดังกล่าว และขอเรียกร้องให้ท่านได้พิจารณาอย่างเร่งด่วนในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนและเลือกรับลงนามหรือให้สัตยาบันในพันธกรณีระหว่างประเทศที่กำหนดความรับผิดชอบของรัฐต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ตลอดจนดำเนินการให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นองค์หลักอิสระและเหมาะสมในการปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศ เปิดพื้นที่ให้ภาคประชาสังคม

HUMAN RIGHTS AGENDA

เมษายน 2566

เรียน หัวหน้า ผู้บริหาร และสมาชิกพรรคการเมือง
อ้างถึง: นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนและการเลือกตั้ง

โดยก่อนการเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกันและร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เร่งใช้มาตรการอื่น เพื่อส่งเสริมการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคม บุคคลธรรมดา และนักเคลื่อนไหว ควบคู่กับการทบทวนและแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยกเลิกมาตราที่รองรับการใช้อำนาจโดยชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และรับรองสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่างกฎหมายสูงสุดของประเทศ

พวกเราจึงเรียกร้องให้ท่านคำนึงถึงสถานการณ์การเลือกปฏิบัติในทางกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติที่มีต่อกลุ่มผู้หญิง คนพิการ เด็ก ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มชาติพันธุ์ทางศาสนาและพิจารณาอย่างเร่งด่วนเพื่อผ่านร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลและร่างกฎหมายว่าด้วยการสมรสเท่าเทียม ทบทวนและแก้ไขกฎหมายอื่นอันเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างบุคคล รวมถึงยกเลิกการบังคับใช้ชุดกฎหมายความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ และกำหนดให้การใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการจัดการสถานการณ์พิเศษนั้นต้องผ่านการรับรองและเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรในทุกกรณี

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ถูกจำกัดอย่างมีนัยยะสำคัญในช่วงเวลาที่ผ่านมามีจำเป็นต้องได้รับการเคารพ คุ้มครอง และปกป้องจากทุกภาคส่วนของรัฐ โดยการทบทวนและยกเลิกประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ชุดกฎหมายความมั่นคง พระราชบัญญัติและประกาศต่างๆ ซึ่งมีผลเป็นการจำกัดการใช้สิทธิในเสรีภาพการแสดงออกและการชุมนุมเกินความจำเป็นและไม่ได้สัดส่วน รวมถึงการพิจารณายุติการดำเนินคดีและกำหนดขอบเขตในการนิรโทษกรรมแก่ผู้ที่ถูกดำเนินคดีดังกล่าว เช่นเดียวกับกับรับรองสิทธิในการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม ยกเลิกการใช้ศาลทหารในคดีพลเรือน และรับรองให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วนในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ตลอดจนไม่รับรองการประกาศใช้พระราชกำหนดเลื่อนการบังคับใช้บางมาตราในพระราชบัญญัติดังกล่าว เคารพและยึดมั่นในจารีตประเพณีระหว่างประเทศโดยยุติการส่งกลับผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยไปเผชิญภัยประหัตประหาร และลดทอนภาวะความรู้รัฐ ไร้สัญชาติ โดยเฉพาะในกลุ่มชาติพันธุ์ และชาติพันธุ์ทางศาสนาอย่างเร่งด่วน

HUMAN RIGHTS AGENDA

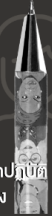

เมษายน 2566

เขียน หัวหน้า ผู้บริหาร และสมาชิกพรรคการเมือง
อ้างถึง: นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนและการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ พวกเรายังเรียกร้องให้ทุกการดำเนินนโยบาย รวมถึงแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ต้องคำนึงถึงประชาชนเป็นศูนย์กลาง ความเป็นธรรมและธรรมาภิบาลด้านสิ่งแวดล้อม สิทธิในเข้าร่วม แสดงความเห็นคัดค้าน และตัดสินใจของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือได้รับผลกระทบอย่างร้ายแรงจากการดำเนินการตามโครงการของนโยบายนั้น ต้องได้รับการพิจารณาด้วยความเคารพในเจตจำนงของบุคคลดังกล่าว เช่นเดียวกัน พวกเรายังเรียกร้องให้สิทธิในการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในสุขภาพ การศึกษา และการทำงาน ต้องไปอย่างถ้วนหน้า เท่าเทียม และไม่เลือกปฏิบัติ ท้ายที่สุดแล้ว พวกเราเรียกร้องให้มีการยอมรับและคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน การคุกคาม หน่วง ด่าเป็นคดี หรือลอบสังหารนักปกป้องสิทธิมนุษยชนต้องได้รับการสอบสวนและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษอย่างเร่งด่วน แสวงหาความร่วมมือระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อยกระดับและรับรองสิทธิของแรงงานข้ามชาติ เช่นเดียวกับผู้ลี้ภัย ที่ต้องพิจารณาให้ความคุ้มครองกลุ่มคนเหล่านี้ตามกฎหมายภายในซึ่งสอดคล้องกับหลักการระหว่างประเทศ ยุติการเลือกปฏิบัติและส่งเสริมคุณภาพชีวิต คนพิการและสตรีให้มีความเสมอทั้งในมิติทางการเมืองและการสาธารณสุข รวมถึงคุ้มครองเด็กตามหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก ด้วยการยกเลิกการดำเนินคดีต่อเด็กที่ใช้เสรีภาพในการแสดงออกและชุมนุมโดยกันที่

ขอแสดงความนับถือ

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย
และกลุ่มภาคประชาสังคม

 <p>การเลือกปฏิบัติ ต่อผู้หญิง</p>	 <p>การเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุทางเชื้อชาติ</p>	 <p>ความเสมอภาคและ การไม่เลือกปฏิบัติ</p>	 <p>ธรรมาภิบาลและ การป้องกันอาชญากรรม</p>	 <p>ผู้ลี้ภัยและ ผู้แสวงหาที่ลี้ภัย</p>
 <p>นักปกป้องสิทธิมนุษยชน</p>	 <p>สมาชิกของชนกลุ่มน้อย และกลุ่มชาติพันธุ์</p>	 <p>แรงงานข้ามชาติ</p>	 <p>ผู้พิการ</p>	 <p>ผู้หญิง</p>
 <p>เด็ก</p>	 <p>สิทธิในการพัฒนาและ แผนปฏิบัติการด้านธุรกิจ กับสิทธิมนุษยชน</p>	<p>กาเบอร์ ที่ใช้ ต้องได้ ทุกเรื่อง</p>	 <p>สิทธิใน สวัสดิการสังคมและ การเข้าถึงที่อยู่อาศัย อย่างพอเพียง</p>	 <p>สิทธิใน สุขภาพ</p>
 <p>สิทธิใน การศึกษา</p>	 <p>สิทธิแรงงานและสิทธิ ในการทำงาน การจ้างงาน</p>		 <p>สถาบันสิทธิมนุษยชน การลงนามและให้สัตยาบัน ในสนธิสัญญา ระหว่างประเทศ</p>	 <p>ความร่วมมือและ การปรึกษาหารือ กับภาคประชาสังคม</p>
 <p>เสรีภาพการแสดง ความคิดเห็นและ การแสดงออก การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร</p>	 <p>เสรีภาพการรวมกลุ่ม และการชุมนุม</p>	 <p>การเข้าถึงความยุติธรรม และการเยียวยา การ สนับสนุนเหยื่อและพยาน</p>	 <p>การสังหารนอกกฎหมาย การป้องกันการรื้อถอน 4 การบังคับบุคคลให้สูญหาย</p>	 <p>สิทธิที่จะได้รับการพิจารณา คดีอย่างเป็นธรรมและ ศาลทหาร</p>
 <p>สิทธิ การระงับข้อ กล่าวหาและสัญชาติ</p>	 <p>การสมรสและความสัมพันธ์ ในครอบครัว</p>	 <p>การรื้อถอนการผลักดัน กลับไปที่เผชิญภัยอันตราย</p>	 <p>การข้ามพรมแดนและ รูปแบบการนำคน ลงเป็นทาส</p>	 <p>โทษ ประหารชีวิต</p>

HUMAN RIGHTS AGENDA

การไม่เลือกปฏิบัติ
ธรรมาภิบาล
และการป้องกันทุจจริต

การไม่เลือกปฏิบัติ ธรรมชาติ และการป้องกันการทุจริต

การเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง

การเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง

สิทธิในอนามัยเจริญพันธุ์ของผู้หญิง สิทธิในการยุติการตั้งครรภ์

- ข้อจำกัดในสถานที่ที่ให้บริการ
- ถูกตีตราหรือเหมารวมด้วยอคติทางเพศ
- การยุติการตั้งครรภ์ยังเป็นความผิดในกรณีที่มีการยุติการครรภ์ระหว่าง 12-20 สัปดาห์โดยไม่ได้ปรึกษาแพทย์

ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

- ถูกกีดกันจากการเข้าถึงการเยียวยาจากภาครัฐ
- ถูกบังคับให้แต่งงานใหม่
- กฎหมายอิสลามในการสมรสและการรับมรดก

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

- ความก้าวหน้าและความต่อเนื่องในการประกอบอาชีพลดลง

การประกอบอาชีพ

- ยกเลิกการรับนักเรียนนายร้อยผู้หญิง
- ทนายความผู้หญิงเพิ่งได้รับอนุญาตให้สวมกางเกงว่าความได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

พิจารณาบทควมและแก้ไขมาตรา 17
วรรคสองของพระราชบัญญัติความเท่าเทียม
ระหว่างเพศ พ.ศ.2548

พิจารณายกเลิกความผิดอาญาตามมาตรา 301
และมาตรา 305 ประมวลกฎหมายอาญา
แก่หญิงที่ยุติการตั้งครรภ์

การไม่เลือกปฏิบัติ ธรรมชาติ และการป้องกันการทุจริต

การเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุทางเชื้อชาติ

การเลือกปฏิบัติ
ด้วยเหตุทางเชื้อชาติ

กลุ่มผู้มีความหลากหลาย ทางเพศที่เป็นมุสลิม

ไม่ได้รับการยอมรับและ
ถูกตีตราทางสังคม

กลุ่มผู้ถูกกล่าวหาว่าเกี่ยวข้อง กับการใช้ความรุนแรง

การตรวจ DNA
ด้วยเหตุผลเรื่องความมั่นคง

ผู้คนที่เข้าไม่ถึงระบบประกันสังคม

แรงงานข้ามชาติ
แรงงานตามฤดูกาล
แรงงานหาบเร่แผงลอย
แรงงานในสถานบริการ
รวมถึงผู้ค้าบริการ หรือ Sex Worker
กลุ่มผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่ลี้ภัย

กลุ่มชาติพันธุ์

56

กลุ่ม

67

จังหวัด
คิดเป็นจำนวน
ประชากร
ประมาณ

6,097,427
คน

ข้อ
เสนอ
แนะ

ข้อเสนอแนะ:

เร่งรัดทบทวนเพื่อแก้ไขมาตรา 27
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560

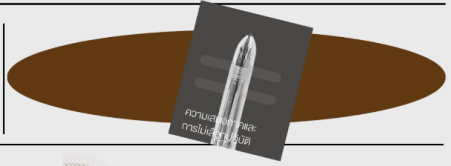

ยุติการตรวจและเก็บสารพันธุกรรม
หรือ DNA ในกลุ่มชาติพันธุ์และกลุ่มชาติพันธุ์
ทางศาสนา

การไม่เลือกปฏิบัติ ธรรมชาติ และการป้องกันการทุจริต

ความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ

กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

ยื่นคำร้องกรณีมีการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศสูงถึง

71.66%

ระหว่างปี 2558 ถึง 2564

การถูกเลือกปฏิบัติในที่ทำงาน

การไม่สามารถเข้าถึงหรือปฏิบัติหน้าที่ในบางอาชีพของหน่วยงานรัฐ

กฎหมายที่ยังคงค้าง

ร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ....

ร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ.... และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ....

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ

พิจารณากฎหมายและแก้ไขมาตรา 17 วรรคสองของของพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2548 และมาตรา 15 วรรคสามของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนามากุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

การไม่เลือกปฏิบัติ ธรรมชาติ และการป้องกันการทุจริต

ธรรมชาติและ การป้องกันการทุจริต

มาตรา 139

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

อำนาจของคณะกรรมาธิการ
ภายใต้สภาผู้แทนราษฎรและ
วุฒิสภาในการเรียกบุคคล
หรือเอกสารเพิ่มเติม

มาตรา 8 และมาตรา 13 ของพระราชบัญญัติ

คำสั่งเรียกของคณะกรรมาธิการภายใต้
สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. 2554
บัญญัติขั้นตอนและโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือ
ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกของคณะกรรมาธิการ

กลไกของรัฐยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ
ที่จะคุ้มครองและให้ความปลอดภัยแก่
ผู้แจ้งเหตุหรือผู้รายงานการทุจริต
และยังเกิดอุปสรรคในการเรียกหรือ
ขอให้เจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงมาให้ข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับกรณีนั้นๆ

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย มาตรา 8 และมาตรา 13 ขัดกับรัฐธรรมนูญ

พรม. ดังกล่าวถูกวินิจฉัยโดย
ศาลรัฐธรรมนูญว่าขัด หรือแย้ง
และมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
มาตรา 129 จึงทำให้มีปัญหาใน
การเรียกบุคคลหรือเอกสารเพิ่มเติม
โดยส่งผลให้เกิดความล่าช้าและ
เกิดผลกระทบโดยตรงต่อผู้ร้องเรียน

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ

เร่งรัดพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติมาตรการ
ป้องกันการฟ้องปิดปากในคดีความผิดฐาน
ทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ....
และกำหนดนโยบายระดับชาติเพื่อคุ้มครอง
ผู้ให้ข้อมูล ผู้แจ้งเหตุ หรือผู้รายงานเหตุทุจริต
และเรื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รับการคุ้มครอง
ไม่ถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา

HUMAN RIGHTS AGENDA

ประเด็น
เฉพาะกลุ่ม

ประเด็นเฉพาะกลุ่ม

ผู้ลี้ภัยและ ผู้แสวงหาที่ลี้ภัย

ข้อมูลจากสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ระบุว่า มีผู้ลี้ภัยจากประเทศเมียนมา เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพำนักอยู่ในค่ายผู้ลี้ภัยจำนวน 9 แห่งใน 4 จังหวัดตามแนวชายแดน อย่างน้อย 91,224 คน ผู้ลี้ภัยส่วนใหญ่หนีความขัดแย้งภายในประเทศเมียนมา โดยเฉพาะหลังการรัฐประหารโดยพลเอก มิน อ่อง เมียววันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

จำนวนผู้ลี้ภัยที่มากที่สุดกว่า

65%

เดินทางมาจาก

รัฐฉานในประเทศเมียนมา

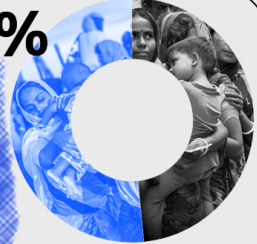
ความหลากหลายเป็นหนึ่งในสาเหตุของภัยประหัตประหารหรือสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง ทั้งความขัดแย้งในด้านเชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติ หรือด้วยความเป็นสมาชิกภาพในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งทางสังคม

84%

เป็นชาย
กะเหรี่ยง

51.5%

ยังไม่ลงทะเบียน
(47,024)

48.5%

ลงทะเบียน
(44,200)

ผู้ลี้ภัยในเมืองประมาณ 5,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จากรายงานจากมนุษยชนและสถานการณ์ด้านการจ้างงานของผู้ลี้ภัยในเมืองในประเทศไทย ปี 2564 โดย อโซบัสแอดเวสประเทศไทย

50%

ระบุว่าผู้เป็นนับถือศาสนาคริสต์

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ

เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยสถานะภาพผู้ลี้ภัย ค.ศ. 1951 และพิธีสารเกี่ยวกับสถานะภาพผู้ลี้ภัย ค.ศ. 1967

จัดให้มีมาตรการที่รับประกันว่าผู้ลี้ภัยผู้ที่แสวงหาที่ลี้ภัย สามารถเข้าถึงการดูแลสุขภาพ การศึกษา และสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ตามหลักสิทธิมนุษยชนและมนุษยธรรม

ประเด็นเฉพาะกลุ่ม

นักปกป้อง สิทธิมนุษยชน

คดีการฟ้องร้อง
นักปกป้องสิทธิมนุษยชน
ของบริษัทธรรมชาติ
อย่างน้อย

22 คน
37 คดี

คดีการหายสาบสูญ
ของนักปกป้องสิทธิ
มนุษยชนในประเด็นที่ดิน
และสิ่งแวดล้อม
นายเดบ คำหล้า
นายพอลจ (ปอล) รักจงเจริญ

กรณีถูกระงับการมา
และถูกบังคับให้หายสาบสูญ
(ปี 2560 ถึง 2563)

71 คดี

**46
คดี**

คดีค้างมา
จากปีก่อนหน้า

เพิกเฉยต่อการใช้
สลายแคว์เพกซัส
ของหน่วยงานรัฐ

ละเมิดสิทธิในความเป็นส่วนตององนักปกป้องสิทธิมนุษยชน
นักการเมือง นักกิจกรรม นักข่าว และนักวิชาการ อย่างน้อย
35 คน ในช่วงที่มีการชุมนุมประท้วงของกลุ่มราษฎรระหว่างปี
2564 ถึง 2565

ข้อ
เสนอ
แนะ

ข้อเสนอแนะ

ยกเลิกการดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่งต่อ
นักปกป้องสิทธิมนุษยชนอย่างเร่งด่วน

เร่งรัดกำหนดแนวทางการพิจารณาคดีที่
นักปกป้องสิทธิมนุษยชนถูกฟ้องร้อง
หรือถูกกล่าวหา

ยุติปฏิบัติการทางข้อมูลข่าวสาร
(Information Operation)

ประเด็นเฉพาะกลุ่ม

สมาชิกของชนกลุ่มน้อย และกลุ่มชาติพันธุ์

สมาชิกของชนกลุ่มน้อย และกลุ่มชาติพันธุ์

'กลุ่มชาติพันธุ์' รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ไม่สอดคล้อง หรือมีความหมายเดียวกับคำว่า ชนเผ่าพื้นเมือง ตามปฏิญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง

คำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ 64/557 และ 66/2557

นำมาสู่การดำเนินคดีกับผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าบุกรุก และถือครองที่ดินต้องห้ามตามกฎหมายจำนวนมาก

กลุ่มชาติพันธุ์ยังประสบปัญหา ความไร้รัฐ ไร้สัญชาติ

นำมาสู่การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อหญิงชาติพันธุ์ ในการเข้าถึงระบบการขอสัญชาติ ความไร้รัฐไร้สัญชาติยังทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ ถูกจำกัดสิทธิในการถือครองที่ดิน ขาดโอกาสในการเข้าถึงสิทธิในการศึกษา สิทธิในการทำงานอย่างมีคุณค่า และสิทธิในการเข้าถึง บริการด้านสาธารณสุขอย่างเท่าเทียม

การอพยพโยกย้ายกลุ่มชาติพันธุ์ ออกจากพื้นที่ทำกินเดิมไปสู่ที่ทำกินที่จัดสรรให้ใหม่

ไม่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิม พื้นที่ที่จัดสรรใหม่ไม่สามารถเพาะปลูกได้

ข้อเสนอแนะ

รับรองนิยามและสิทธิของชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ตามปฏิญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง ไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

บทควนร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ... และกฎหมายอื่นที่มีความใกล้เคียงกันให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ

ข้อ
เสนอ
แนะ

ประเด็นเฉพาะกลุ่ม

แรงงานข้ามชาติ

จำนวนแรงงาน
ข้ามชาติเพิ่มขึ้น
อย่างต่อเนื่อง
ทุกปี

และกว่า
50%
เป็น
เพศหญิง

2557

3.7
ล้าน

2561

4.9
ล้าน

ถึงแม้แรงงานข้ามชาติ
สามารถเข้าเป็นสมาชิก
ของสหภาพแรงงานได้
อย่างไรก็ตาม
ยังมีข้อจำกัดทางภาษา
และเงื่อนไขการจ้างงาน
ที่ไม่ต่อเนื่อง
ขึ้นอยู่กับนโยบาย
ของฝ่ายบริหาร
และการทำข้อตกลง
ระหว่างประเทศต้นทาง
ทำให้แรงงานข้ามชาติ
จำนวนมากเข้าไม่ถึง
หรือไม่ทราบถึงสิทธิดังกล่าว

ยิ่งไปกว่านั้น แรงงานข้ามชาติ
ยังไม่สามารถจัดตั้ง
สหภาพแรงงาน
ของตนเองได้

แรงงานข้ามชาติที่ทำงาน
เป็นหญิงรับใช้ในบ้านชาวลาว
และชาวมียนมา มีจำนวนสูงถึง

X4 เท่า
เมื่อเทียบกับแรงงานชาย

แรงงานข้ามชาติหญิงเข้าถึง
สิทธิต่างๆ อย่างจำกัดเมื่อเทียบกับ
แรงงานชายและแรงงานไทย

**ข้อ
เสนอ
แนะ**

ข้อเสนอแนะ

เร่งรัดเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครอง
สิทธิของแรงงานข้ามชาติและสมาชิกในครอบครัว และอนุสัญญา
หลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 ว่าด้วย
เสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว และ
ฉบับที่ 98 ว่าด้วยการใช้หลักการแห่งสิทธิในการรวมตัวและการ
ต่อรองร่วมกับอย่างเร่งด่วน

เร่งรัดแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ เพื่อรับรอง
สิทธิให้แรงงานข้ามชาติสามารถก่อตั้งและรวมกลุ่มเป็นสหภาพ
แรงงานเพื่อเจรจาต่อรองกับนายจ้างได้

ประเด็นเฉพาะกลุ่ม

ผู้พิการ

แผนพัฒนาและส่งเสริม
คุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ 6
(2566 - 2570)

805

โครงการ 2,096,931

คน

แล้วเสร็จในแผน ฯ ฉบับที่ 5

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

ส่งเสริม คุ้มครอง และ-ประสิทธิของคนพิการ
เพื่อให้สามารถเข้าถึงสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ
ขั้นพื้นฐานทั้งปวงอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27

รับรองถึงหลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล
ซึ่งรวมถึงการห้ามเลือกปฏิบัติด้วยเหตุความพิการ
สภาพทางกายหรือสุขภาพ

ปรับปรุงนโยบายใน การรับคนพิการเข้าศึกษา

เฉพาะปี 2562
มีเด็กพิการจำนวน
กว่า

121,883

คน ที่รัฐต้องประกันสิทธิ
ในการเข้าถึงการศึกษา
ที่มีคุณภาพและเท่าเทียม

จากจำนวนคนพิการทั้งหมด
2,153,519 คน

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ

พิจารณาบททวนและเร่งแก้ไขมาตรา 15
วรรคสามของพระราชบัญญัติส่งเสริมและ
พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550
เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วย
สิทธิคนพิการ

เร่งรัดพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัด
การเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ. ...อย่างเร่งด่วน

ประเด็นเฉพาะกลุ่ม

ผู้หญิง

จำนวนผู้หญิงใน
สภาผู้แทนราษฎร

73

คน

และมีผู้มีความหลากหลายทางเพศเพียง

3

คน

ข้อ
เสนอ
แนะ

ในปี 2561

15%

ของประชากรผู้หญิงเคยมี
ประสบการณ์ความรุนแรงทางจิตใจ
ทางกาย หรือทางเพศ
ทำให้เห็นว่า 1 ใน 6 ของประชากร
หญิงไทยเคยประสบกับ**ความรุนแรง
ทางเพศจากคนใกล้ชิดในครอบครัว**

3,132 คน

เป็นหญิงหม้ายซึ่งสามีเสียชีวิตจากเหตุ
ความรุนแรงในบริบทของ**สามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้** ยังประสบปัญหา
ในการเข้าถึงการเยียวยา

ผู้หญิงจากกลุ่มชนชาติพันธุ์

ยังต้องเผชิญกับความรุนแรงในครอบครัว
เนื่องจากจารีตประเพณีและความเชื่อทางสังคม
แบบชายเป็นใหญ่ หญิงหม้ายถูกกีดกันออกจากสังคม
หรือเด็กผู้หญิงถูกบังคับให้แต่งงานในขณะที่ยังน้อย

ข้อเสนอแนะ

พิจารณาบทกวนและแก้ไขมาตรา 17 วรรคสอง
ของพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ
พ.ศ. 2548 เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่า
ด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ
อย่างเร่งด่วน

ปรับปรุงอานัติของกรมกิจการสตรีและ
สถาบันครอบครัวให้มุ่งเน้นส่งเสริมความ
เท่าเทียมระหว่างเพศ

ประเด็นเฉพาะกลุ่ม

เด็ก

เด็กถูกดำเนินคดีจากการแสดงออก
และการชุมนุมประท้วง

41 คน

เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

243 คน

เยาวชนอายุระหว่าง 15-18 ปี

18 คนใน 21 คดี
ถูกดำเนินคดีตาม
ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา 112

ความรุนแรงในครอบครัว
มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

+66%

โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์
การแพร่ระบาดของ
โรคโควิด-19
ในปี 2562

กำหนดให้อายุนั้นต่ำ
ของความรับผิดชอบ
ทางอาญาเป็น
อายุ 12 ปี

ควรมีการทบทวน
การบังคับใช้
พระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วย
ความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. 2550

ควรเพิ่มอายุนั้นต่ำ
สำหรับการสมรส
เป็น **อายุ 18 ปี**

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ:

เร่งรัดทบทวนการดำเนินคดีกับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีทั้งหมด
ที่ถูกแจ้งข้อกล่าวหา เนื่องจากใช้เสรีภาพในการแสดงออกและ
เข้าร่วมการชุมนุมโดยสงบ และยุติการดำเนินคดีอาญาต่อ
กลุ่มเด็กดังกล่าวทันที

กำหนดมาตรการการป้องกันการกลั่นแกล้ง
การลงโทษเด็กด้วยวิธีที่โหดร้ายรวมทั้งการละเมิดสิทธิในเนื้อตัว
ของเด็ก พร้อมทั้งจัดให้มีกลไกการร้องเรียนที่โปร่งใสและเข้าถึงได้
โดยอาจใช้กลไกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ด้วย

HUMAN RIGHTS AGENDA

สิทธิทาง
เศรษฐกิจ
สังคมและ
วัฒนธรรม

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สิทธิในการพัฒนาและ แผนปฏิบัติการ ด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

คดีของชาวบ้านในพื้นที่อำเภอ หนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ

ถูกยึดคืนที่ดินจากประกาศเขตอุทยานแห่งชาติไทรทองและถูกดำเนินคดีในหลายฐานความผิด โดยชาวบ้านซึ่งเกินครึ่งเป็นสตรีมักปกป้องสิทธิมนุษยชน ต้องถูกจำคุกและปรับในอัตราที่สูง (60,000 – 880,365 บาท)

โครงการพัฒนาวิสาหกิจ อุตสาหกรรมในพื้นที่จะนะ จังหวัดสงขลา

ปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วมในการรับฟังความเห็นของผู้อยู่ในพื้นที่โดยเฉพาะชาวบ้านในพื้นที่

การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น และเลือกปฏิบัติต่อชนเผ่า พื้นเมืองบางกลุ่มและบางที่

กลุ่มป่าแกอูนในพื้นที่บางกลอย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งถูกจับไล่จากที่ดินทำกินและเผาที่อยู่อาศัยดำเนินคดีด้วยข้อหาบุกรุกป่าอย่างน้อย 28 คน และมีชาวบ้านกว่า 85 คน ถูกบังคับโยกย้ายจากพื้นที่ป่าใจแผ่นดิน-บางกลอย

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ

เร่งรัดกระบวนการบังคับใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐต้องพิจารณาปรับและปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด

เร่งรัดกระบวนการและยกเลิกกฎหมายที่มีผลเป็นการลดทอนสิทธิในการพัฒนาโดยมีคมนุษย์กลาง และทบทวนเพื่อแก้กฎหมายซึ่งมีผลกระทบอย่างร้ายแรงกับคนยากจนกลุ่มชาติพันธุ์ และประชาชนที่อยู่ในพื้นที่การพัฒนาขนาดใหญ่และยุติการดำเนินคดีกับกลุ่มบุคคลตามกฎหมายดังกล่าวทันที

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สิทธิใน สวัสดิการสังคม

สิทธิใน
สวัสดิการสังคมและ
การเข้าถึงที่อยู่อาศัย
อย่างพอเพียง

กรอบการพัฒนาตามแผน
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ฉบับที่ 5 จำแนก
งานสิทธิมนุษยชน
ออกเป็น 5 ด้าน

 ด้านการเมืองการปกครอง

 ด้านกระบวนการยุติธรรม

 ด้านสาธารณสุข

 ด้านการศึกษา

 ด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ

ปัญหาที่พบ

ภาวะความจน ข้ามรุ่น

คนส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม
ขาดโอกาสทางการศึกษา
อัตราการพึ่งพิงสูง
ประกอบด้วยระบบ
ความคุ้มครอง
ทางสังคมที่ยังมีช่องว่าง

การให้บริการ ทางสังคม แก่กลุ่มแรงงาน ข้ามชาติ

การเข้าถึงสิทธิประกันสุขภาพ
ข้อจำกัดในการเข้าถึง
บริการด้านต่าง ๆ
ด้วยเหตุทางภาษา
และการเลือกปฏิบัติ
ต่อกลุ่มชาติพันธุ์

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ

รับรองสิทธิในสวัสดิการสังคมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พ.ศ. 2560 ให้ครอบคลุมและเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม โดยบุคคล
ทุกกลุ่ม และกำหนดมาตรการพิเศษสำหรับกลุ่มเปราะบาง

พิจารณาศึกษาและกำหนดมาตรการทางกฎหมายและนโยบายให้
สอดคล้องกับแนวคิดรัฐสวัสดิการ รวมถึงนำร่างกฎหมายที่เสนอ
โดยประชาชนเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เช่น
ร่างพระราชบัญญัติบำนาญแห่งชาติ พ.ศ....

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สิทธิในสุขภาพ

การเข้าถึงสิทธิในทาง สาธารณสุขบางประการ ของบางกลุ่ม

สิทธิในการเข้าถึงบริการการ
ยุติการตั้งครรภ์

สิทธิในการเข้าถึงยาต้านไวรัสของ
ผู้ติดเชื้อ HIV

การเข้าถึงบริการทาง
การแพทย์ของกลุ่มผู้หญิง
มุสลิมในบางจังหวัดชายแดนภาคใต้

การบังคับให้ผู้หญิงพิการ
ต้องยุติการตั้งครรภ์

กลุ่มผู้พิการ ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล

การเดินทางและ
การเข้าถึงตัวอาคารสถานที่
ซึ่งส่งผลกระทบต่อ
อย่างร้ายแรงคือ
ผู้พิการที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล

กลุ่มเยาวชนยังสะท้อน
ถึงปัญหาการเข้าถึง
บริการด้านสุขภาพจิต

การเข้าถึงบริการ
ด้านสาธารณสุข
ของผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่ลี้ภัย

ข้อ
เสนอ
แนะ

ข้อเสนอแนะ

รับรองสิทธิในการเข้าถึงระบบประกันสุขภาพ
ถ้วนหน้าอย่างไม่เลือกปฏิบัติ และกำหนดมาตรฐาน
การเฉพาะให้แก่กลุ่ม เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน
ในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพจิต กลุ่มสตรีมุสลิม
ที่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดทางศาสนา กลุ่มผู้มีความ
หลากหลายทางเพศ ผู้ไม่มีสัญชาติไทย และผู้ต้อง
รับยาหรือบริการเพิ่มเติมโดยไม่ต้องถูกจำกัดด้วย
แนวปฏิบัติหรือการบริการของรัฐ

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สิทธิในการศึกษา

ในเดือนพฤศจิกายน 2564
กระทรวงศึกษาธิการพบว่า
เด็กไทยตกหล่น
หลุดออกจากระบบ
การศึกษามากถึง
238,707
คน

หลุดออกจาก
ระบบ

นักเรียนชั้น ม.6/
ปวช.3
เหลือเพียง
464,394 คน
หายไปกว่า

20.4%

สแกนเพื่อ
อ่านเพิ่มเติม

**ปัจจัยหลัก
ที่ทำให้หลุดออก
จากระบบ
การศึกษา**

**กฎหมายการศึกษา
ภาคบังคับ**

กำหนดให้เด็กไทยต้องเรียนชั้น
ป.1 - ม.3 เมื่อเรียนจน
ครบตามกฎหมายภาคบังคับ
ผู้ปกครองหรือเด็กใน
ครอบครัวที่มีข้อจำกัด
จึงมักตัดสินใจ
ออกจากระบบการศึกษา

**การสนับสนุน
จากภาครัฐ**

รัฐไม่สามารถเติมเต็ม
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
สิ่งอำนวยความสะดวก
หรือเงินทุนสนับสนุน
ให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลนได้

**ข้อ
เสนอ
แนะ**

ข้อเสนอแนะ

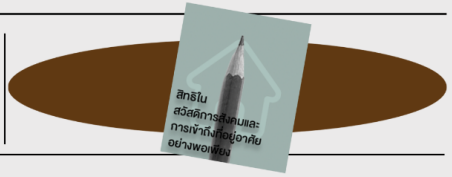
ทบทวนและระงับการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ...ในสมัยการประชุม
ของสภาผู้แทนราษฎร

รับรองสิทธิในการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม
และไม่บีบบังคับค่าใช้จ่ายแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทุกคน
รวมถึงเด็กแรงงานข้ามชาติ ผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหา
ที่ลี้ภัย คนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สิทธิในการเข้าถึง ที่อยู่อาศัยที่พอเพียง

ความขัดแย้ง ในพื้นที่บางกลอย จังหวัดเพชรบุรี

ได้มีข้อสรุปและมติส่วนหนึ่งว่า ให้มีการสำรวจพื้นที่บริเวณที่ชาวบ้านบางกลอยระบุว่าเป็นการทำไร่หมุนเวียน ตามมาตรา 64 พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 หรือไม่ เพื่อให้ชาวบ้านบางกลอยบางส่วนที่ประสงค์จะกลับไปใช้ชีวิตด้วยระบบเกษตรแบบไร่หมุนเวียน ได้กลับไปใช้ชีวิตในพื้นที่บางกลอยบน

คนพิการที่เป็นชนกลุ่มน้อย หรือเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ทางศาสนา

ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนหนึ่งต้องพิการเนื่องจากได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ และยิ่งกว่านั้น หากคนพิการดังกล่าวต้องอยู่หรือเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวคนเดียว ยังเสี่ยงต่อการเข้าไม่ถึงสิทธิในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่พอเพียง

ผู้พิการชาย
28,848 คน

ผู้พิการหญิง
23,072 คน

ความขัดแย้งระหว่าง กลุ่มชาวเลอุรักลาโว้ย เกาะหลีเป๊ะ จังหวัดสตูล

เอกชนที่อ้างกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ดำเนินการปิดถนนที่ชาวบ้านสัญจรไปโรงเรียนและโรงพยาบาล ซึ่งต้องร้องเรียนและอาศัยกลไกรัฐในการจัดการความขัดแย้งดังกล่าว

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ:

เร่งรัดกระบวนการจัดการสรรที่ดินทำกินให้แก่กลุ่มผู้ไร้รายได้น้อย โดยเฉพาะในเขตเมือง และเขตชนบทอย่างเร่งด่วน และระงับการขโมยที่ดินหรือการบังคับโยกย้ายถิ่นฐาน โดยเฉพาะในกลุ่มชาติพันธุ์ I โดยปราศจากการขออนุญาตหรือความเห็น มาตรฐานรองรับ และความปลอดภัยของผู้ถูกโยกย้ายนั้น

สนับสนุนและจัดหาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมแก่กลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มคนจนเมือง และกลุ่มคนพิการ โดยการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ เช่น กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ เป็นต้น

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สิทธิแรงงานและ สิทธิในการทำงาน การจ้างงาน

แรงงานข้ามชาติ
ในประเทศไทย
ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนกว่า
1,425,809
คน

รัฐไทยพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการลงนามในบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาว เวียดนาม กัมพูชา และเมียนมา และผ่อนคลายให้แรงงานข้ามชาติที่ไม่มีเอกสารดังกล่าว มาขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐเป็นครั้งคราว

**ข้อ
เสนอแนะ**

ข้อเสนอแนะ

กำหนดมาตรการการตรวจและระเบียบของฝ่ายบริหารที่สอดคล้องในการปฏิบัติ สอดคล้องกับสภาพการทำงานของแรงงานข้ามชาติในปัจจุบัน เพื่อรับรองและให้สิทธิแรงงานข้ามชาติในการเข้าถึงรูปแบบการจ้างงานที่ถูกต้องเหมาะสม ลดปัญหาการใช้ยาหน้ำดำในการผิดกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติ และเร่งปรับปรุงช่องทางในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้แรงงานข้ามชาติสามารถเข้าถึงและเข้าใจมาตรการและระเบียบดังกล่าวได้โดยง่าย

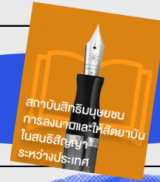
HUMAN RIGHTS AGENDA

กรอบกฎหมาย
นโยบาย
สิทธิมนุษยชน
และสถาบัน
สิทธิมนุษยชน

กรอบกฎหมาย นโยบายสิทธิมนุษยชน และสถาบันสิทธิมนุษยชน

การลงนามและให้สัตยาบันในสนธิสัญญาระหว่างประเทศ

สนธิสัญญาหลัก ด้านสิทธิมนุษยชน

	1. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights-ICCPR)	
	2. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights หรือ ICESCR)	
	3. อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกๆ รูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women หรือ CEDAW)	
	4. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child หรือ CRC)	
	5. อนุสัญญาระหว่างว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกๆรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination หรือ ICERD)	
	6. อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการกระทำอื่น ๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment หรือ CAT)	
	7. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities หรือ CRPD)	
	8. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance หรือ CED)	
	9. อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและสมาชิกในครอบครัว (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrants Workers and Members of Their Families หรือ CMW)	

รับทุกหลักการ รับบางหลักการ ไม่รับหลักการ

ข้อ เสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ:

เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการสูญหายโดยถูกบังคับ และพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการกระทำอื่น ๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีอย่างเร่งด่วน

ถอนข้อสงวน โดยเฉพาะข้อสงวนตามข้อบทที่ 22 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และข้อบทที่ 4 ของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน และการกระทำอื่น ๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

กรอบกฎหมาย นโยบายสิทธิมนุษยชน และสถาบันสิทธิมนุษยชน

สถาบัน สิทธิมนุษยชน

สถาบันสิทธิมนุษยชน หรือคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่หลักเป็นองค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งปัจจุบันคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 12 องค์กรอิสระ

อำนาจหน้าที่หลักในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนในรัฐ สถานะขององค์กรต้องมีความเป็นอิสระ ไม่มีสถานะเป็นหน่วยงานของฝ่ายบริหาร และได้รับการรับรองภายใต้ระบบสหประชาชาติ

ปัจจุบัน**สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับสถานะ A** จากการประเมินสถานะโดยคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ ภายใต้กรอบความร่วมมือ เครือข่ายพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2565

บทบาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยเฉพาะตาม **มาตรา 247 (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย** พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตรวจสอบ ชี้แจง และรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง โดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย โดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ยังคงถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการใช้อำนาจในการตรวจสอบ โดยไม่สอดคล้องกับหลักการปารีส และมาตรา 246 ยังให้อำนาจวุฒิสภาในการให้คำแนะนำเพื่อสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ:

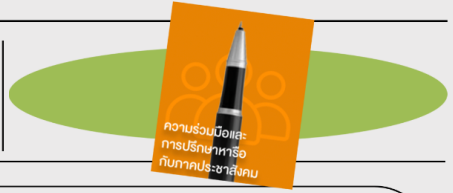
แก้ไขมาตรา 247 (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และมาตรา 25 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560

แก้ไขมาตรา 246 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เพื่อยกเลิกการให้อำนาจและดุลพินิจแก่วุฒิสภา

กรอบกฎหมาย นโยบายสิทธิมนุษยชน และสถาบันสิทธิมนุษยชน

ความร่วมมือและ การปรึกษาหารือ กับภาคประชาสังคม

รู้หรือไม่?
แม้ปัญหาในการดำเนินคดี
ต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน
จะได้รับการยกขึ้นมาพิจารณา
และเริ่มวางกรอบการศึกษา
เพื่อสำรวจสถานการณ์และ
ป้องกันโดยการปรับปรุง
กฎหมายหลายฉบับ

แต่..ยังคงมี
การคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชนอยู่

รูปแบบการคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชน
โดยเฉพาะนักปกป้องสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมและ
ที่ดินจากกลุ่มชาติพันธุ์และพื้นที่ห่างไกล
ยังเผชิญกับการถูกบังคับให้สูญหาย

สตรีนักปกป้องสิทธิมนุษยชนถูกใส่ความหรือ
บิดเบือนข้อเท็จจริงจากการทำงานในพื้นที่
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์กรการประชาสังคมอย่างน้อง 8 องค์กร
ที่ทำงานด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
ถูกเจ้าหน้าที่จากกรมสรรพากรหรือ
เจ้าหน้าที่จากสำนักงานตรวจร่งพิมพ์หนาคส
เข้าตรวจสอบและขูดข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มา
ของรายได้ การจดทะเบียน และการเสียภาษี

ข้อ
เสนอ
แนะ

ข้อเสนอแนะ

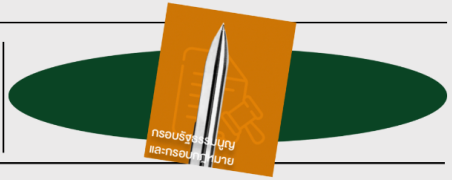
รับทราบเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
ดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือทำไร
มาแบ่งปันกัน พ.ศ...เข้าสู่การพิจารณาของคณะ
รัฐมนตรีและสถานีแทนราษฎร และยกเลิกมติ
คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พิจารณาออกกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองนัก
ปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมถึงกฎหมายป้องกันการ
การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อบิดเบือนการ
มีส่วนร่วมสาธารณะ (คดี SLAPPs)

กรอบกฎหมาย นโยบายสิทธิมนุษยชน และสถาบันสิทธิมนุษยชน

กรอบรัฐธรรมนูญ และกรอบกฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมายพิเศษหรือกฎหมายความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้และบางส่วนของจังหวัดสงขลา

มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวางในการตรวจค้น จับกุม และควบคุมตัวผู้ต้องสงสัย ส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนในพื้นที่รวมถึงผู้หญิงและเด็ก

มีผู้ถูกควบคุมตัวอย่างน้อย

120

คน ในปี 2565
และกว่า

7,000

คนเสียชีวิตด้วยเหตุความไม่สงบที่ก่อกำเนิดตั้งแต่ปี 2547
เป็นเยาวชน อย่างน้อย

600

คน
และเป็นผู้หญิงอย่างน้อย

600

คน

**ข้อ
เสนอ
แนะ**

ข้อเสนอแนะ

เร่งรัดทบทวนเพื่อยกเลิกประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ยังคงมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน โดยการออกเป็นพระราชบัญญัติเพื่อยกเลิกประกาศและคำสั่งดังกล่าว

HUMAN RIGHTS AGENDA

สิทธิ
พลเมือง
และสิทธิ
ทางการเมือง

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการแสดงออก การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติ ๑ ดังกล่าวพร้อมกับ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112

เด็กถูกดำเนินคดีจากการแสดงออกทางออนไลน์

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 ทั้งหมด **7 คนใน 7 คดี**

แนวทางการจัดการของรัฐเพื่อจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกทางออนไลน์

ขอให้ลบเนื้อหาที่เห็นว่าเป็นหมิ่นประมาทจากโซเชียลมีเดียที่มีการพาดพิงสถาบันกษัตริย์ในหลายแพลตฟอร์ม

FACEBOOK 267 ครั้ง
TWITTER 468 ครั้ง

ข้อมูลถึงเดือนมีนาคม 66

ข้อมูลที่เผยแพร่ที่ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม

80%

เป็นเนื้อหาปกป้องจุดยืนรัฐบาล

ซึ่งส่งผลให้เนื้อหาที่วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลมีแนวโน้มกลายเป็นข่าวปลอมได้

ข้อ
เสนอ
แนะ

ข้อเสนอแนะ

เร่งรัดบทลงโทษที่มีโทษทางอาญาและมีผลเป็นการจำกัดสิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ทั้งหมด โดยเฉพาะ มาตรา 112 มาตรา 116 มาตรา 326 - มาตรา 328 ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และประกาศที่เกี่ยวข้อง และความผิดตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

เสรีภาพในการรวมกลุ่ม และการชุมนุม

เสรีภาพในการรวมกลุ่ม และการชุมนุม

ในช่วงระยะเวลาที่อยู่ภายใต้
ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน
มีผู้ชุมนุมประท้วงทางการเมืองถูกดำเนินคดี
อย่างน้อย

**1,467
คน**

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ๙
ถูกนำมาอ้างเพื่อการสลายการชุมนุมอย่างน้อย

60 ครั้ง

ผู้ได้รับบาดเจ็บจากความรุนแรงในการชุมนุมอย่างน้อย

604 คน

ผู้ได้รับบาดเจ็บจนถึงขั้นเสียชีวิตอย่างน้อย

3 คน

APEC 2022

เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการสลายการชุมนุมโดยทันที
และไม่ได้เป็นไปตามหลักการใช้กำลังที่ต้องใช้มาตรการจากเบาไปหาหนัก
ทำให้มีผู้บาดเจ็บอย่างน้อย 21 คน
เป็นสื่อมวลชนอย่างน้อย 4 คน
และมีผู้สูญเสียดวงตาอย่างถาวรอย่างน้อย 1 คน คือ นายพายุ บุญโสภณ

ผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 2 ราย
เด็กชายวาทธี สมน้อย **เยาวชนชญา 15 ปี**

ถูกยิงด้วยกระสุนจริงบริเวณคอ
ขณะชุมนุมอยู่บริเวณสถานีตำรวจดินแดง

นายมานะ หงษ์ทอง อายุ 67 ปี

ถูกยิงด้วยกระสุนยาง ขณะทำเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม
และสลายการชุมนุมบริเวณพลัดดินแดง

**ข้อ
เสนอ
แนะ**

ข้อเสนอแนะ:

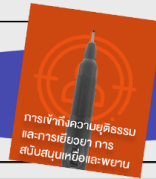
เร่งรัดทบทวนจำนวนคดีและผู้คนที่ถูกดำเนินคดีด้วยความผิดทางอาญาตาม
พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548และกฎหมาย
อื่นที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาออกกฎหมายว่าด้วยการปรับโทษกรณีให้เข้ากลุ่ม
บุคคลข้างต้น ยกเว้นผู้ที่ถูกดำเนินคดีด้วยข้อหาที่เป็นความผิดต่อชีวิต

เร่งรัดทบทวนการดำเนินคดีกับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีทั้งหมด ที่เข้าร่วมการชุมนุม
เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2563 ถึงปัจจุบัน และดำเนินมาตรการเฉพาะในการยุติ
การดำเนินคดีกับเด็กกลุ่มดังกล่าว โดยเฉพาะเด็กที่ถูกดำเนินคดีด้วยความผิด
ฐานเข้าเป็นพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ.2558 ประมวลและจัดทำบันทึกที่เกี่ยวข้อง

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

การเข้าถึงความยุติธรรม และการเยียวยา การสนับสนุนเหยื่อและพยาน

ภรรยาของนายสุรชัย แซ่ด่าน และมารดา ของสยาม ธีรวุฒิ

ขอใช้สิทธิในการเยียวยาในฐานะ
ที่เป็นผู้เสียหาย
ระบุว่า รัฐต้องประกันสิทธิของ
เหยื่อจากการหายสาบสูญ
โดยถูกบังคับที่จะได้รับการเยียวยา

อย่างไรก็ตาม
ญาติของผู้เสียหายปัจจุบัน
ยังไม่ได้รับการเยียวยา เนื่องจาก
ต้องรอทางคณะกรรมกรกำหนด
มาตรการการเยียวยาออกก่อน
โดยมาตรการดังกล่าว
ยังอยู่ระหว่างการพิจารณา

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำ
บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565
ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22
กุมภาพันธ์ 2566 **แต่เลื่อน
การบังคับใช้มาตรา 22-25**
ในหมวดการป้องกันการทรมาน
และสูญหายออกไปจนถึงวันที่
1 ตุลาคม 2566

ครอบครัว ของเด็กชายวาทกร์ เยาวชอายุ 15 ปี

ถูกยิงด้วยกระสุนจริง
หน้าสถานีตำรวจดินแดง
เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2564
ได้รับเงินเยียวยาทั้งสิ้น
110,000 บาท

แต่การดำเนินคดี
ยังคงมีความล่าช้า

สำหรับคดีอื่นๆ เช่น
คดีของนายมานะ หงษ์ทอง
เสียชีวิตจากการถูกยิง
ด้วยกระสุนยาง
นายพายุ บุญโสภณ
สูญเสียดาหนึ่งข้างจาก
แก๊สน้ำตา ระหว่าง
การสลายการชุมนุมโดยตำรวจ

ยังไม่ได้รับการเยียวยา

ข้อ เสนอ แนะ

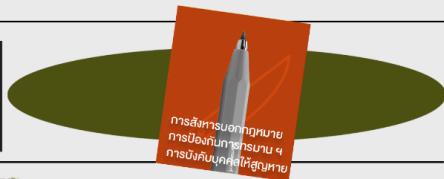
ข้อเสนอแนะ

เร่งรัดทบทวนความจำเป็นและขอบเขตการให้
ความช่วยเหลือผ่านกองทุนยุติธรรม
ตามพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ.2558
และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมถึง
การช่วยเหลือทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่ถูกดำเนินคดี
อันเนื่องมาจากการใช้สิทธิทางการเมืองแสดงออกและ
การชุมนุม กฎติและครอบครัวของผู้ถูกระทำ
ทรมานและบังคับให้หายสาบสูญ

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

การสังหารนอกกฎหมาย
การป้องกันการทรมาน ๔
การบังคับบุคคลให้สูญหาย

ในปี 2565
มีเรื่องร้องเรียนกรณี
ถูกกระทำทรมาน
อย่างน้อย

7
เรื่อง

มีรายชื่อบุคคลที่
ถูกบังคับให้สูญหาย
จำนวน

91
กรณี

นายพลจ. รักรงเจริญ

ซึ่งถูกจับกุม ควบคุมตัวนอกกฎหมาย
และถูกบังคับให้สูญหาย
เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2557

นายวันเฉลิม สัตย์ศักดิ์สิทธิ์

ถูกบังคับให้สูญหาย
เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2563
ในประเทศกัมพูชา

**ข้อ
เสนอ
แนะ**

ข้อเสนอแนะ

เร่งรัดควบคุมกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เอื้อให้เจ้าหน้าที่สามารถควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องสงสัยได้โดยพลการ โดยยกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 3/2558 และ 13/2559 กฎหมายพิเศษ และกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด เป็นต้น

เร่งรัดให้ยุติการบังคับใช้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ.2565 ซึ่งให้เลื่อนการบังคับใช้มาตรา 22-25 ของพระราชบัญญัติฯ ตั้งวันที่ 1 ตุลาคม 2566 โดยรัฐสภาต้องโหวตไม่รับรองการบังคับใช้พระราชกำหนดฯ ฉบับดังกล่าวทันที

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดี
อย่างเป็นธรรมและศาลทหาร

พลเรือนอย่างน้อย

2,408

คน ถูกดำเนินคดีในศาลทหาร

ปัญหาการ
พิจารณาคดี
ในศาลทหาร

โครงสร้างของศาลทหาร
ที่แยกออกจากศาลยุติธรรมและ
ขึ้นต่อกระทรวงกลาโหม

ปัญหาในแง่ความเป็นกลางและ
ความมีประสิทธิภาพ
ในการพิจารณาคดี
กำหนดให้มีผู้พิพากษา
เพียง 1 คน
ที่ต้องมีวุฒินิติศาสตร์หรือ
เรียนจบทางกฎหมาย
จากผู้พิพากษาทั้งหมด
อย่างน้อย 3 คน

สถิติของกรม
พระธรรมนูญศาลทหาร
ยังมีคดีของพลเรือน
คงค้างอยู่
ในการพิจารณาของศาลทหาร
อย่างน้อย
416 คดี
และหมายจับที่ยังมีผลบังคับใช้อีก
528 หมายถึง

ข้อ
เสนอ
แนะ

ข้อเสนอแนะ

พิจารณากำหนดการห้ามใช้ศาลทหาร
ในคดีพลเรือนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. 2560

เร่งรัดยกเลิกพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก
พ.ศ. 2457 โดยเฉพาะการกำหนดให้ศาลทหาร
มีอำนาจพิจารณาคดีพลเรือน และทบทวนกฎหมาย
ว่าด้วยการพิจารณาคดีในศาลทหาร

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

สิทธิในการมีชื่อ การระบุตัวตน และสัญชาติ

ระหว่างปี 2551 ถึง 2561
มีเด็กประมาณ

523,232

คน ได้รับการจดทะเบียนการเกิด
จากข้อมูลล่าสุดซึ่งเผยแพร่
โดยสำนักงานเจ้าหลวงใหญ่
ผู้สืบทอดแห่งสหประชาชาติระบุว่า
มีคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติอย่างน้อย

566,686

คน ได้ลงทะเบียนไว้กับรัฐบาลไทย

ประเด็นความเสมอภาคระหว่างเพศ

ปัจจุบันกฎหมายไทยยังให้สิทธิผู้หญิง
และผู้ชายในการให้สัญชาติแก่บุตร
หรือคู่สมรสต่างชาติอย่างไม่เท่าเทียมกัน

วิธีการในตรวจและจัดเก็บ DNA

ซึ่งประเทศไทยจะระบุว่าเป็นกระบวนการ
ที่ทำร่วมกับสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
และสถาบันวิชาการอื่น
เพื่อใช้ประกอบในการขอสัญชาติ
ของลูกคนที่อาศัยอยู่ในบริเวณชายแดนไทย-เมียนมา
ของจังหวัดจันทบุรี และกลุ่มมาบิ
ในจังหวัดภาคใต้ ยังคงเสี่ยงต่อ
การถูกใช้เพื่อประโยชน์อื่นและ
อาจละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ถูกตรวจ

ข้อ
เสนอ
แนะ

ข้อเสนอแนะ

เร่งจัดทำแบบปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วย
สัญชาติและทะเบียนราษฎร ตลอดจนบังคับค
งระบบตริที่เกี่ยวข้อ และให้ความสนใจเป็นพิเศษกับ
กลุ่มเด็กและกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล

ศึกษาและพิจารณาเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่า
ด้วยสถานภาพของบุคคลไร้สัญชาติ ค.ศ.1954
และอนุสัญญาว่าด้วยการลดความไร้สัญชาติ
ค.ศ.1961

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

การสมรสและ ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ในมาตรา 277 วรรคห้าและวรรคหก ของประมวลกฎหมายอาญา

อนุญาตให้บุคคลที่อายุไม่เกิน 18 ปี ซึ่งกระทำชำเราต่อเด็กซึ่งมีอายุมากกว่า 13 ปี แต่ยังไม่เกิน 15 ปี โดยเด็กนั้นยินยอม **ไม่ต้องรับโทษ หรือรับโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้**

นอกจากนี้ รัฐไทยยังมีพัฒนาการด้านกฎหมายในการขยายฐานความผิดด้วยการข่มขืน และการให้สิทธิเท่าเทียมกัน ระหว่างหญิงและชาย ในการฟ้องหย่า รวมถึงสิทธิ ในการเรียกค่าเสียหายจาก คนนอกที่ข่มขืนหรือ พยายามข่มขืน คู่สมรสของตนอีกด้วย

ความกังวลถึง การบังคับเด็กแต่งงาน

เด็กที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มชาติพันธุ์ทางศาสนา และเด็กที่เป็นบุตรหลานหรือแรงงานข้ามชาติ ซึ่งยังพบว่าถูกบังคับแต่งงานขณะอายุยังน้อย เฉพาะบางพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การบังคับใช้กฎหมาย หรือหลักกฎหมายอิสลาม ก่อให้เกิดปัญหาสมรสซ้อน การจัดการทรัพยากรบุคคล และการกลับเข้าไปอยู่ร่วม ในชุมชนเดิมภายหลังจากหย่าร้างหรือถูกทอดทิ้ง

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ

ทบทวนกฎหมายอาญา โดยเฉพาะมาตรา 277 ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กที่อายุกว่า 13 ปี แต่ยังไม่เกิน 15 ปี ให้เด็กผู้กระทำได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายสูงสุด และยึดตามหลักผลประโยชน์สูงสุดของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

เร่งรัดหารือร่วมกับผู้นำทางศาสนาและผู้นำท้องถิ่น เพื่อหาแก้ไข ปัญหาและหาทางออกร่วมกันในสถานการณ์ที่มีทั้งการบังคับเด็ก แต่งงาน และการบังคับใช้หลักกฎหมายอิสลามที่อาจขัดหรือแย้งต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในรูปแบบ

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

การงดเว้นการพลัดถิ่น กลับไปเผชิญภัยอันตราย

การงดเว้นการพลัดถิ่น
กลับไปเผชิญภัยอันตราย

ไทยยังคงไม่เข้าเป็นภาคีใน อนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย ค.ศ.1951 และพิธีสารว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย ค.ศ.1967

การบังคับใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าว
ที่เข้ามาในราชอาณาจักรและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศภูมิลำเนาได้
พ.ศ. 2562 เป็นกลไกระดับชาติในการคัดกรองบุคคลต่างชาติที่ประสงค์ยื่น
ขอลี้ภัยจากประเทศไทยให้ได้รับความคุ้มครองสอดคล้องกับหลักการ
ระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม
ระเบียบสำนักนายกฯ
ดังกล่าวถูกเลื่อนการบังคับใช้จนกระทั่งปัจจุบัน

หลักการห้ามพลัดถิ่นผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่ลี้ภัยกลับไปเผชิญอันตรายนั้น
นอกจากจะได้รับการบัญญัติไว้ในสายลักษณะอักษรตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ
ข้างต้นแล้ว ยังได้รับการบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติเป็นครั้งแรกในมาตรา 13
ของพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2565
อย่างไรก็ตาม นิยามของหลักการดังกล่าวเป็นการอนุวัติการตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและ
การปฏิบัติหรือการลงโทษอื่น ที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีเท่านั้น
ซึ่งมีความหมายและบริบทในการบังคับใช้แตกต่างจากอนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพ
ผู้ลี้ภัยและพิธีสารข้างต้น

ข้อ เสนอ แนะ

ข้อเสนอแนะ

พิจารณาและศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้า
เป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย
ค.ศ.1951 และพิธีสารเกี่ยวกับสถานภาพผู้ลี้ภัย
ค.ศ.1967 พร้อมทั้งทบทวนกฎหมายภายใน
โดยเฉพาะพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

เปิดให้มีการยื่นทะเบียนผู้ลี้ภัยและผู้แสวงหาที่ลี้ภัย
จากประเทศเมียนมาโดยสำนักงานเจ้าหลวงใหญ่
เพื่อผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ และกระทรวงมหาดไทย

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

การคุ้มครองและรูปแบบการนำคนลงเป็นทาส

การคุ้มครองและรูปแบบการนำคนลงเป็นทาส

ประเทศไทยยังคงเสี่ยงที่จะเป็นประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้ามนุษย์ในภาคอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล

ในการจัดอันดับของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อปี 2565 ประเทศไทยอยู่ในสถานะ:

-tier 2

ซึ่งสถานการณ์ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ดีขึ้นแต่ยังไม่ถึงมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกากำหนดไว้

สถานการณ์การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์เผชิญข้อท้าทายหลายประการ

ความผิดฐานค้ามนุษย์ที่ใกล้เคียงกับความผิดฐานโยกย้ายถิ่นฐาน ทำให้ยากต่อการจัดการกระบวนการคิดแยกผู้เสียหาย

อาชญากรรมจากการค้ามนุษย์ยังมีรูปแบบที่ซับซ้อนและหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ในการประเมินสถานการณ์การค้ามนุษย์

ข้อเสนอแนะ

ปรับปรุงระบบเรื่องร้องเรียนการบังคับใช้แรงงานและการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะในงานรับใช้ในบ้าน งานเกษตรขนาดใหญ่ และงานอุตสาหกรรมประมง และเพิ่มศักยภาพของพนักงานตรวจแรงงานและสถาบันในการเข้าถึงและรายงานสถานการณ์การละเมิดดังกล่าว

ปรับปรุงระบบการคิดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยอาศัยความร่วมมือในระดับภูมิภาค และพหุภาคี ให้กระบวนการคิดแยกส่งต่อ และเยียวยาผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะถูกส่งตัวกลับประเทศภูมิลำเนาแล้วก็ตาม

ข้อ
เสนอ
แนะ

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

โทษประหารชีวิต

ประเทศไทยยังคงเป็น อีกหนึ่งประเทศที่ยังใช้ โทษประหารชีวิต

มีการใช้โทษประหารชีวิต
ในคดีอาชญากรรมและ
คดีเกี่ยวกับการฆาตกรรมเป็นจำนวนมาก

แม้จะมีมาตรฐานสิทธิมนุษยชนหลายฉบับที่
แนะนำให้ประเทศไทยลงนามเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิต
แต่รัฐไทยเพียงรับทราบ
หรือไม่ดำเนินการต่อข้อเสนอ
ในการยกเลิกโทษประหารชีวิต
โดยสมบูรณ์ หรือ
ออกกฎหมายยกเลิกโทษประหารชีวิต

ผู้หญิง
18 คน

สัดส่วน
นักโทษ
ประหาร
ชีวิต
2566

ผู้ชาย
177 คน

ข้อ
เสนอ
แนะ

ข้อเสนอแนะ:

เร่งรัดการลงนามหรือให้สัตยาบันในพิธีสารเลือกรับ
ฉบับที่ 2 ว่าด้วยการยกเลิกโทษประหารชีวิต
ของภาคีระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง
และสิทธิทางการเมือง

พิจารณาและศึกษาเพื่อออกกฎหมายยกเลิกโทษ
ประหารชีวิตด้วยการหารือจากผู้มีส่วนได้เสียทุก
ภาคส่วน โดยกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ต้องจัดทำและนำเสนอรายงานถึงเชิง
ปริมาณและคุณภาพทั้งผลดีและผลเสียของการ
คงโทษประหารชีวิตไว้

อ่านรายงานฉบับเต็มได้ที่

ดูข้อเสนอแนะทั้งหมดได้ที่

HUMAN RIGHTS AGENDA

กาเบอร์ที่ใช้
ต้องได้
ทุกเรื่อง

เนื้อหาโดย: Amnesty International Thailand
ออกแบบและเรียบเรียง: Rachapon P.